

Direktiv om det praktiska genomförandet av raskorsningar och uppföljningsrapportering

Godkänd av Finska Kennelklubbens styrelse 22.11.2013. Gäller från 1.1.2014.

Uppdateringar: styrelsen 22.11.2019, gäller från 1.1.2020.

Ansökan om raskorsning

I ansökan om raskorsning ska man redogöra för korsningens mål samt egenskaperna hos individerna som paras. I ansökan ska också anges riktlinjer för avel på de korsningsvalpar som föds.

Målsättningar: vad saknas från den egna rasen, med andra ord varför görs korsningen?

- Förbättra eller återskapa arbetsegenskaper
- Minska förekomsten av ärftliga sjukdomar, problem med beteendet och/eller problem med fortplantning
- Införa en normal allel i rasen, då en problemorsakande allel har fixerats i rasen
- Göra en överdriven exteriör friskare
- Öka den allmänna vitaliteten hos hundarna i rasen genom att införa större genetisk diversitet (minska risken för immunologiska sjukdomar)

Korsningsprogram är i första hand avsedda för raser som inte uppvisar tillräcklig genetisk variation för avel på sådana väsentliga egenskaper som inverkar på hundens hälsa.

I ansökan ska ingå en fritt formulerad analys om situationen hos den aktuella rasen och om behovet för korsningar i Finland och internationellt. I fråga om den inhemska populationen kan rasens rasspecifika avelsstrategi (JTO) användas som analys eller som en utgångspunkt för analysen.

Vilken ras används för korsningen?

Frågan "Varför görs korsningen?" hjälper även vid val av ras.

- En ras med den egenskap som saknas hos den egna rasen
- Önskar man öka den genetiska variationen, väljer man en närstående ras som i så stor utsträckning som möjligt är frisk och fri från problem
- Samma ärftliga problem borde inte förekomma i lika stor utsträckning hos den främmande rasen som hos den egna
- Arbetsegenskaperna/beteendet hos rasen får gärna vara lika som hos den egna rasen, alternativt ska rasen vara en mycket neutral ras av sällskapshundskaraktär som inte uppvisar extrema, starka beteendemönster

I ansökan redogörs för vilken ras/vilka raser som valts för korsningen och varför. Därtill tas upp vilka hälsomässiga eller övriga risker den andra rasen kan ha med tanke på korsningen.

Vilka individer ska väljas?

- Individer som utgör det bästa svaret på frågan "Hurdana hundar vill vi ha?"

- Individer som är tillräckligt gamla för konstaterande av ärftliga sjukdomar hos hundarna själva och hos deras nära släktingar
- Det rekommenderas att båda parterna i kombinationen har visat prov på goda avkommor
- Individer som ovillkorligen är friska, uppvisar problemfritt beteende och fyller rekommendationerna för avelshundar enligt JTO för aktuell ras.
- En bedömning om förutsägbarheten av de viktigaste ärftliga egenskaperna (beteende och hälsa) hos korsningsavkommorna ska göras.

I ansökan identifieras de hundar som används i korsningen; några alternativa individer kan anges. Tillgängliga uppgifter om individernas hälsa, beteende, byggnad och arbetsegenskaper anges: officiella resultat från hälsoundersökningar, prov och utställningar, resultat från avelsgranskningar samt information som fått av hundägarna, specialklubben och andra sakkunniga. Vad gäller utställningsresultat tas särskild hänsyn till bedömningar om funktionaliteten av hundens byggnad samt bedömningar om beteendet. I ansökan lyfts även fram de delområden om vilka information inte finns tillgänglig.

Hur många kullar behövs?

Antalet korsningar som behövs beror på situationen hos den aktuella rasen och målsättningarna för korsningen, och kan klarna först under projektets gång. Någon form av uppskattning om antalet kombinationer i förhållande till populationens storlek ska emellertid uppvisas.

Korsningsavkommorna i avel

Korsningshundar i den första generationen (F1) registreras i Kennelklubbens EJ-register. När hundarna har erhållit de resultat avseende hälsa, beteende och byggnad samt de provresultat som fastställts av Kennelklubben tillsammans med rasföreningen, kan hundägarna tillsammans med rasföreningen anhålla hos Kennelklubben om att hundarna används i avel för en viss kombination.

Kennelklubben kan även besluta om EJ-registrering av generationerna F2 och F3. Beslut om detta görs efter den första uppföljningsrapporten. Kontroll av korsningsavkommornas avelsbruk är nödvändigt i synnerhet i omfattande korsningsprojekt, i vilka det är skäl att hålla styr på genflödet från korsningspopulationen i syfte att undvika att genflödet blir alltför stort i förhållande till populationen.

I ansökan antecknas en preliminär plan för fortsatt avel på korsningshundarna:

- Med hurudana individer eller släkt har man för avsikt att para korsningshundarna från de första och de framtida generationerna?
- Hålls korsningshundarna och deras avkommor endast i en bestämd del av rasen eller är avsikten att sprida nya genformer jämnt i hela rasen?
- I vilka mängder önskar man få avkommor av varje korsningskull?
- Hur många hundar per valpkull har man tänkt att ska gå i avel?

Det bör beaktas att hos hundarna i den första (F1) generationen kan förekomma beteendemönster som inte förekommer hos någondera föräldrasen. Detta behöver inte utgöra ett hinder för avel på hundarna, förutsatt att dessa egenskaper inte till exempel är skygghet eller aggressivitet. Beteendet börjar i allmänhet återgå till det normala vid återkorsningar.

Projektplan

När det är fråga om större korsningsprojekt (då avsikten är att göra flera F1-korsningar), utarbetar rasföreningen en projektplan för korsningsprogrammet. Uppfödare som deltar i projektet förbinder sig med sin underskrift att följa planen. Projektet har godkänts och leds av specialklubben och rasföreningen.

Projektplanens uppbyggnad:

- Projektets mål
- Villkor för överföring av hundar från EJ-registret till FI-registret; dvs. vilka kriterier ställs då man omformar rasen?
- Beteende:
 - o Hurdant beteende är önskvärt och hurdant är inte – vilka kriterier i fråga om beteendet ställs på korsningsavkommor som går i avel?
 - o Vilken betydelse har provresultat vid val av individer? Har rasen tester eller anlagsprov som motsvarar rasens användningsområde?
- Hälsa:
 - o Vilka undersökningar krävs av individer som används i avel inom ramen av projektet?
 - o Vilka gränsvärden tillämpas? I vad eller i hurudana frågor är man beredd på att ge avkall på?
- Rasintressenternas engagemang i målsättningar och korsningar
 - o Råder tillräcklig enighet om korsningens mål?
 - o Deltar en tillräckligt stor andel av uppfödarna i projektet?

Bilagor till ansökan

- Utlåtande från rasens hemland
- Specialklubbens utlåtande
 - o Om specialklubben är med i projektet, behövs ett beslut om projektet av specialklubbens generalförsamling
- Projektplan, om det är fråga om ett mera omfattande projekt
- För varje valpkulls del uppfödarens fritt formulerade förbindelse om att ha tagit del av projektplanen och om att hålla sig till den.

Uppföljningsrapport

Avsikten med uppföljningen av valpkullar som fötts av korsningar är att utreda huruvida ställda mål har uppnåtts, har antalet korsningar som gjorts räckt till eller behövs det flera korsningar, och om icke-önskvärda egenskaper har fått från den andra rasen. Dessa utredningar läggs till grund för beslutet om vad som därefter bör göras.

Rekommendationen är att korsningsavkommor och -föräldrar uppföljs under hela deras livstid. De fortsatta åtgärderna beror på vilka egenskaper som måste gallras bort och vilka som måste förstärkas. Samtidigt bör säkerställas, på hela rasens nivå, att ingen släktlinje, inte heller en linje som uppstått till följd av korsningen, blir alltför dominant i förhållande till övriga linjer.

Beträffande kullarna som fötts av raskorsningar antecknas om något anmärkningsvärt har observerats under dräktigheten eller under valpningen. Före leveransåldern hålls valparna under uppsikt, och utöver rutinmässiga uppgifter, så som viktutveckling, antecknas även alla avvikelser som har att göra med valparnas eller tikens beteende och hälsa.

Valpägarna ombes skriva ner alla veterinärbesök och orsakerna till dessa fram tills att hundarna fyller 8 år, samt att fylla i Kennelklubbens enkät om beteende och hälsa när hunden är 3–4 år gammal.

Officiella rastypiska hälsoundersökningar görs på valparna, och att valparna deltar i mentaltest eller MH bör eftersträvas.

Den första uppföljningsrapporten tillställs Kennelklubben när korsningskullen fyller två år. I rapporten anges uppgifter om antalet födda valpar, valpdödighet samt sjukdomar som uppkommit.

Kennelklubben kallar valparna till avelsgranskning när de har fyllt fem år. Samtidigt ger uppfödaren eller rasföreningen en rapport om valparnas hälsosituation.

Dödsorsaker- och datum registreras till Kennelklubbens avelsdatabas.